

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49



Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2



91087/09

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

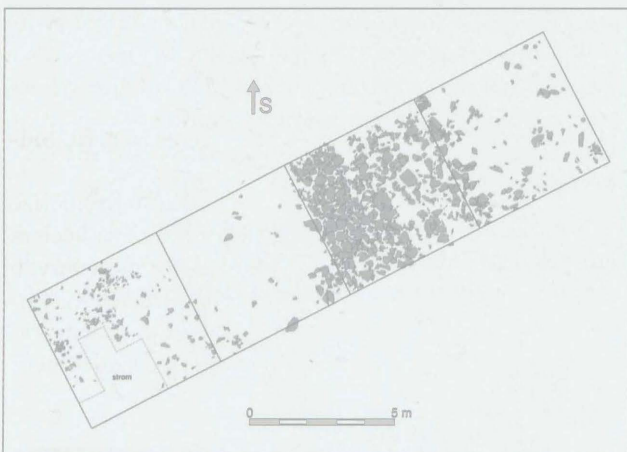
Vydáno v Brně roku 2008

Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Jejím cílem je dokumentace a datování fortifikace a prozkoumání nejbližšího zázemí opevnění. Odstraněno bylo 50 cm smíšených kulturních vrstev uvnitř opevnění a hlinitý povrch destrukce hrady a snos u její paty. Souvrství poskytlo zlomkové doklady keramiky mladšího stupně MMK, bolezský stupeň KKK a sporadicky i materiál kultury jevišovické. Z mladšího pravěku zejména keramický materiál únětické kultury, velmi málo z období starších PP a výrazněji pak z období halštatu. Zarážející je nepřítomnost keramiky z období mladších PP, která je považována za dobu vzniku opevnění. U časově blíže určitelné štípané industrie převažují artefakty starší doby bronzové. Na koruně valu bylo nalezeno keramické kolečko.

Pod hlinitým přívalem byly vypreparovány dvě kamenné struktury. Kamenná destrukce hrady je dokladem velmi mohutného opevnění, které je z hlediska konstrukce jistě posteneolitické. Již v této fázi výzkumu je patrná rysující se líc hrady (obr. 25).



Obr. 25: Suchohrdly „Starý zámek“. Plocha výzkumu s kamennými strukturami. Abb. 25: Suchohrdly „Starý zámek“. Die Grabungsfläche mit Steinstrukturen.

V zázemí hrady byla překvapivě vypreparována další kamenná struktura z menších kamenů, již není možné jednoznačně interpretovat. Snad se jedná o těleso mohyly, ale mohlo by jít i o přístupovou cestu ke kamenné hradbě. Definitivní interpretace této destrukce bude možná až po jejím prozkoumání.

Klára Šabatová

Resumé

Suchohrdly, Bez. Znojmo. Aunjetitzer Kultur. Velatizer Phase der mitteldonauländischen Urnenfelderkultur. Burgwall. Probegrabung.

Im Jahr 2007 hat eine Grabung der Burgwalianlage „Starý zámek“ (Alten Burg) bei Suchohrdly begonnen. Eine ausführliche Topografie, weiter eine magnetometrische Prospektion, wie auch eine pädologische Bohrung und eine Geländeprospektion mit einem Metalldetektor wurden vor dem Anfang der Grabung realisiert. Eine Grabungsfläche um 100 m² wurde quer zur Wall gelegt.

In der ersten Etappe sind 50 cm tiefe vermischte Kulturschichten im innerhalb der Befestigung so wie die Bodenbedeckung des Walls mit einer Bodenabdrift bei der Wallbasis ausgegräbt. In der Schichten ist die fragmentarisierte Keramik vom Äneolithikum (jüngere Stufe der Mährische bemahlte Keramik, Bolerz Stufe der Badener Kultur, Jevišovicer Kultur), von der Bronzezeit (Aunjetitzer Kultur, Velatitzer Phase der mitteldonauländischen Urnenfelderkultur) und Hallstatzeit (Horákov-Kultur) erhalten. Das erwartete spätbronzezeitliche Material wurde nicht vertreten.

Durch die Sondage wurden zwei Steinstrukturen freigelegt: erstens ein mächtige Wall mit seiner Destruktion und zweitens eine Steinanlage von kleineren Steinücken im Rücken des Wall. Die bleibt zurzeit ohne klare Interpretation. Es kann sich um eine Aufschüttung des Hügelgrab als auch um einen Zugangsweg zur Walllinie handeln.

UNIČOV (OKR. OLMOUC)

Ulice Stromořadí, parc. č. 173, 293, 166/5. SMK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V dubnu 2007 proběhl záchraný výzkum vyvolaný stavbou rodinného domu v ulici Stromořadí, parc. č. 173, 293, 166/5. Místo nálezu je na mapě ZM ČR 1: 10 000, list 14-44-17, v souřadnicích Z s. č.: J s. č. –436:335 mm, 437:334 mm, 436:333 mm, 437:332 mm. Nadmořská výška v místě nálezu –237 m. Ve výkopu pro základy domu hlubokém 0,90 m byly dokumentovány celkem 3 sídlištní objekty zahloubené do podloží s keramikou náležící středodunajské mohylové kultuře. Jeden z objektů obsahoval zlomky mazanice s otisky prutů.

Ladislav Kaiser

Resumé

Uničov (Bez. Olomouc). Str. Stromořadí. Mitteldanubische Hügelgräberkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

VEDROVICE (K. Ú. ZÁBRDOVICE, OKR. ZNOJMO)

Intravilán obce. Starší doba bronzová. Kostrový pohřeb v nádobě. Záchraný výzkum.

Při rekonstrukci dlažby před garáží domu č. p. 264 v západní části intravilánu obce byly v květnu 2007 na úrovni obnaženého sprašového podloží v ústí vjezdu zachyceny dva pravěké zahloubené objekty. První představoval keramickou zásobnicí, spodní polovinou těsně zapuštěnou do sprašového a následně pískového podloží. Horní polovina nádoby, původně vystupující nad skrytou úroveň podloží, byla rozrušena a odebrána již při odstraňování původní dlažby a podařilo se z ní dohledat pouze několik zlomků. Mezi nimi však byly také střepy z kónické mísy, která je po spleení téměř kompletní. Touto obrácenou mísou bylo olámané ústí stojící keramické zásobnice původně překryto.

V keramické zásobnici byl v silně skrčené poloze uložen skelet dítěte, podle antropologického zpracování I. Jarošové (Moravské zemské muzeum, ústav Anthropos) asi osmiletého. Lebka a některé kosti trupu i rukou byly rozrušeny a vyhozeny již při stavební skrývce povrchu. Dolní končetiny včetně pánevních kostí byly vypreparovány in situ ve spodní polovině nádoby, kde byly zjištěny i některé kosti trupu a horních končetin (např. obě kosti ramenní), které po rozpadu měkkých tkání proklesly a propadly se až do pánevní oblasti skeletu. Zcela na dně nádoby, pod kostmi nohou a pánví, byly uloženy jediné dva artefakty funerální výbavy – kostěný válcovitý korálek a kostěný kolečkovitý závěsek ve tvaru mezikruží. Ani jedna z obou nádob nedovoluje zcela přesné a jednoznačné kulturně-chronologické zařazení; nelze sice zcela vyloučit příslušnost k věteřovské skupině, mnohem pravděpodobnější je však datování pithosu do mladšího období únětické kultury.

Z druhého, těsně sousedícího objektu byla zachycena nevelká spodní část, zapuštěná pouze několik cm do spraše. V zásypu byl kromě zvířecího žebra nalezen jen nezdobený střep z těla nádoby, spadající rámcově do doby bronzové.

Alena Humpolová, Milan Salaš



Obr. 26: Vedrovice. Spodní část keramické zásobnice s dětským kostrovým pohřbem. Abb. 26: Vedrovice. Unterteil des Vorratgefäßes mit Kinderskelettbestattung.

Résumé

Vedrovice (Bez. Znojmo). Westteil der Gemeinde. Pithosbestattung. Frühbronzezeit. Rettungsgrabung.

VELATICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Velatický Široký“ (Padělký, Široké, Zahrádky, Kouty). Parc. č. 2036/2, 2035/2, 2033/2, 2032/2, 2029/2, 2028/2, 2025/2, 2024/2, 595/94, 2042/0, 395/56. Neolit, KSPP – starší velatická fáze. Sídliště. Záchraný výzkum.

Během budování přeložky plynovodu pro rodinné domky SSZ Velatic byly rýhou zachyceny 2 objekty ze starší velatické fáze KSPP. Z jedné jámy pochází nálezy silně přepálené sídlištní keramiky různých variant a tvarů a bloky výrazně strukturovaných mazanic.

Petr Kos

Resumé

Velatice (Bez. Brno-venkov), Velatický Široký. Velaticer Phase der mitteldanubischen Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

VĚŽKY (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Horní rybník“. Starší/střední doba bronzová. Sídliště. Povrchový sběr.

V průběhu roku 2007 byly ve Věžkách u Kroměříže vybudovány dva rybníky (v místě původních) za účelem protipovodňového opatření. Povrchovým sběrem v červnu téhož roku byl na jižním břehu nově budovaného „Horního rybníka“ (obr. 27), situovaného na bezejmenném pravostranném přítoku Věžeckého potoka, nalezen soubor keramiky z doby bronzové.



Obr. 27: Věžky „Horní rybník“. Pohled od jihu. Abb. 27: Věžky „Horní rybník“. Blick von Süd

Terénními pracemi byly odstraněny svrchní sedimenty až na úroveň naplaveného písčitého jílu šedého zabarvení, ze kterého nálezy pocházejí. Geologické podloží lokality tvoří deluviofluviální sedimenty holocenního stáří. Poloha místa nálezu se nachází přibližně 700 m jižně od místního kostela sv. Alžběty v blízkosti lokality „Telák“ (Schenk, Sedláčková 2004, 246).

Kolekce keramiky čítá 54 zlomků, které původně náležely dvěma hrncovitým nádobám, z nichž se část podařilo rekonstruovat. Jedna z nádob je opatřena plastickou